

Šīs lapa ir mašīntulkota [Saite]. Mašīntulkojumos var būt kļūdas, kas var mazināt skaidrību un precizitāti; Ombuds neuzņemas atbildību par neatbilstībām. Lai iegūtu visuzticamāko informāciju un juridisko precizitāti, lūdzam skatīt šādus dokumentus. avota versija angļu valoda ir norādīta iepriekš. Lai iegūtu plašāku informāciju, lūdzam skatīt mūsu [valodu un tulkošanas politiku](#) [Saite].

Lēmums lietā 1700/2020/OAM par to, kā Eiropas Komisija izskatīja pieprasījumu publiskai piekļuvei juridiskam atzinumam par Vācijas konstitucionālās tiesas nolēmumu par Eiropas Centrālo banku un Eiropas Savienības Tiesu

Lēmums

Lietā 1700/2020/OAM - Uzsākta {0} 09/10/2020 - Lēmums par {0} 27/01/2021 - Iesaistītā iestāde Eiropas Komisija (Nav konstatēta kļūda pārvaldībā) |

Lietā attiecās uz Eiropas Komisijas atteikumu piešķirt publisku piekļuvi tās juridiskā dienesta piezīmei par Vācijas konstitucionālās tiesas nolēmumu par Eiropas Centrālās bankas programmu un ar to saistītu ES Tiesas spriedumu. Atsakot piekļuvi dokumentam, Komisija balstījās uz nepieciešamību aizsargāt Savienības finanšu, monetāro un ekonomisko politiku, kā arī uz nepieciešamību aizsargāt juridiskās konsultācijas un tās lēmumu pieņemšanas procesu.

Ombude iepazīnās ar dokumentu un konstatēja, ka Komisijas vērtējumā nav acīmredzamu kļūdu. Tādēļ ombude lietu izbeidza ar secinājumu, ka administratīva kļūme nav pieļauta.

Vācijas konstitucionālās tiesas spriedums ir bezprecedenta sakarā ar iespējamām sekām ES tiesiskajai kārtībai. Ombude atzīst, ka sabiedrība ir ieinteresēta pārliecināties, ka Komisija, pildot savus Līgumu sargātājas pienākumus, pienācīgi novērtē un vajadzības gadījumā rīkojas, lai šādas sekas novērstu. Viņa ir pārliecināta, ka Komisija turpinās iespēju robežās informēt sabiedrību par visiem turpmākajiem pasākumiem, ko tā nolems veikt, reaģējot uz spriedumu.

Sūdzības priekšvēsture

1. Kopš finanšu krīzes sākuma 2007. gadā Eiropas Centrālā banka (ECB) ir ieviesusi vairākus nestandarta monetārās politikas pasākumus, lai veicinātu izaugsmi un palīdzētu sasniegt noteikto inflācijas līmeni. Viens no šādiem pasākumiem bija “kvantitatīvās atvieglošanas” [1]

Istenošana, izmantojot aktīvu iegādes programmas, piemēram, Valsts sektora aktīvu iegādes programmu (VSAIP). VSAIP ietvēra eurozonas centrālo, reģionālo un vietējo valdību, aģentūru un Eiropas iestāžu emitēto obligāciju iegādi, lai veicinātu tirgus likviditāti.

2. Vairākas personu grupas ir cēlušas prasības Vācijas federālajā konstitucionālajā tiesā par dažādiem ECB lēmumiem VSAIP. Vācijas Konstitucionālā tiesa nolēma uzdot Eiropas Savienības Tiesai (Tiesai) jautājumus par VSIP programmas spēkā esamību, ņemot vērā Savienības tiesības. 2018. gada decembrī Tiesa konstatēja, ka VSIP nav pretrunā ES tiesību aktiem [2] .

3. **Vācijas Konstitucionālā tiesa 2020.** gada 5. maijā pieņēma nolēmumu [3] , atzīstot Tiesas spriedumu un VSIP par nelikumīgu un bez saistoša spēka Vācijā. Vācijas iestādēm tika piešķirts trīs mēnešu pārejas periods, lai turpmāk novērtētu un pārlicinātos, ka ECB pamato programmas proporcionalitāti, kas ļautu to turpināt Vācijā.

4. **Vācijas Konstitucionālās tiesas spriedums** ir nepieredzēts, un tā rezultātā ir notikušas debates par Savienības tiesību pārkāpuma principu, proti, par *Eiropas tiesību* pārkāpumu pār valsts *tiesībām* , un par Tiesas pilnvarām pār valstu tiesām attiecībā uz Savienības tiesību interpretāciju. Spriedumā uzmanība pievērsta arī euro sistēmai, īpaši ECB aktīvu iegādes programmām. Pēc sprieduma Komisija ir publicējusi paziņojumu [4] , kurā teikts, ka tā to analizē un apsver iespējamās turpmākos pasākumus, tostarp iespējamo pārkāpuma procedūru [5] pret Vāciju.

5. **Sūdzības iesniegums 2020.** gada jūnijā pieprasīja publisku piekļuvi [6] visiem Komisijas juridiskā dienesta sagatavotajiem vai rīcībā esošajiem dokumentiem saistībā ar Vācijas Konstitucionālās tiesas nolēmumu.

6. Komisija konstatēja, ka divi dokumenti ietilpst pieprasījuma darbības jomā. Tā atteica piekļuvi abiem dokumentiem, pamatojoties uz nepieciešamību aizsargāt Savienības monetāro politiku, nepieciešamību aizsargāt juridiskās konsultācijas, kā arī nepieciešamību aizsargāt savu lēmumu pieņemšanas procesu [7] .

7. **Sūdzības iesniegums 2020.** gada augustā lūdza Komisiju pārskatīt savu lēmumu (iesniedzot tā saukto “apstiprinošo pieteikumu”). Sūdzības iesniegums paskaidroja, ka pārskatīšana attiecās tikai uz vienu no abiem dokumentiem, proti, Juridiskā dienesta paziņojumu Komisijas priekšsēdētāja kabineta vadītājam.

8. Tā kā sūdzības iesniegums noteiktajā termiņā nesaņēma atbildi no Komisijas, viņš 2020. gada 3. oktobrī vērsās pie ombuda. Viņš nebija apmierināts ar to, ka Komisija nav ievērojusi likumā noteiktos termiņus, atbildot uz viņa lūgumu, un viņš vēlējās saņemt piekļuvi dokumentam.

9. Komisija 2020. gada 21. oktobrī atbildēja uz sūdzības iesnieguma pieprasījumu veikt pārskatīšanu, apstiprinot tā sākotnējo novērtējumu un atsakoties nodrošināt publisku piekļuvi dokumentam.

Izmeklēšana

10. Ombuds sāka izmeklēšanu par Komisijas atteikumu piešķirt publisku piekļuvi juridiskā dienesta piezīmei saistībā ar Vācijas Konstitucionālās tiesas spriedumu (turpmāk “dokuments”). Izmeklēšanas gaitā ombuda izmeklēšanas grupa izskatīja pieprasīto dokumentu.

Izvirzītie argumenti

Komisijas argumenti

11. Komisija paskaidroja, ka dokumentā bija ietverti sākotnēji juridiskie viedokļi par sensitīviem jautājumiem saistībā ar ECB aktīvu iegādes programmām un sprieduma šajā sakarā juridiskajām sekām. Pastāvēja saprātīgi paredzams un netīšām hipotētisks risks, ka dokumenta saturs izpaušana ietekmētu Komisijas spēju nodrošināt euro sistēmas un ES monetārās politikas pienācīgu darbību [8] .

12. Komisija uzskata, ka dokumentā ir ietverta arī sprieduma un tā juridisko seku iepriekšēja juridiskā analīze. Tajā bija izklāstītas dažādas iespējas attiecībā uz atbildi uz spriedumu un to juridiskajām un politiskajām sekām, tostarp iespēja sākt pārkāpuma procedūru pret Vāciju. Tāpēc Komisija uzskatīja, ka izpaušana apdraudētu tās interesi saņemt atklātu, objektīvu un visaptverošu juridisku atzinumu [9] .

13. Komisija norādīja, ka apstiprinošā lēmuma pieņemšanas brīdī tā vēl nav pieņēmusi lēmumu par to, kā atbildēt uz spriedumu. Tā joprojām apsvēra iespējas, un tās tika analizētas pieprasītajā dokumentā. Izpaušana ietekmētu tās lēmumu pieņemšanas procesu [10] , mazinot tās spēju rīkot objektīvas iekšējas apspriedes un pieņemt lēmumus bez ārēja spiediena.

14. Komisija norādīja, ka izņēmuma piemērošanu monetārās politikas aizsardzībai nevar ignorēt citas sabiedrības intereses. Attiecībā uz izņēmumiem attiecībā uz juridisko konsultāciju aizsardzību un lēmumu pieņemšanas procesu no tiem var atteikties, ja pastāv sevišķas sabiedrības intereses. Tomēr Komisija secināja, ka sūdzības iesniedzēja izvirzītie argumenti ir vispārīgi un nevar nodrošināt pienācīgu pamatu, lai pamatotu informācijas izpaušanu.

Sūdzības iesniedzēja argumenti

15. Sūdzības iesniedzējs norādīja, ka, ja dokuments ir tikai sprieduma juridiskā analīze, viņš nesaskatīja, kā tā izpaušana varētu kavēt juridiskā dienesta spēju sniegt konsultācijas vai Komisijas lēmumu pieņemšanas procesu. Viņš uzskata, ka tas būtu citādi, ja dokumentā būtu ieteikumi dažādiem politiskās rīcības virzieniem.

16. Turklāt sūdzības iesniedzējs nesaskatīja, kā dokumentā varētu būt sensitīvi juridiskie uzskati par ECB iegādes programmām, kas būtu pietiekami, lai pēc informācijas izpaušanas traucētu ES monetāro politiku. Viņš uzskatīja, ka Komisija šo izņēmumu ir interpretējusi pārāk plaši.

17. Saskaņā ar sūdzības iesniedzēja teikto Vācijas Konstitucionālās tiesas nolēmumā bija

"lielas sabiedrības intereses", jo tas radīja nenoteiktību attiecībā uz būtiskiem konstitucionāliem jautājumiem par ES tiesisko struktūru. Lai gan sabiedrība ir informēta par ES iestāžu politisko nostāju [11], tas būtu jāpapildina ar Komisijas interpretāciju *"no juridiskā viedokļa"*.

Ombuda novērtējums

18. Attiecībā uz atbrīvojumu sabiedrības interešu aizsardzībai saistībā ar ES un dalībvalstu finanšu, ekonomikas un monetāro politiku iestādēm ir plaša rīcības brīvība, nosakot, vai noteiktas informācijas izpaušana varētu apdraudēt sabiedrības intereses. [12] Tādējādi jebkurai šāda lēmuma pārbaudei pēc būtības ir jāaprobežojas ar to, vai iestādes vērtējumā nav pieļauta acīmredzama kļūda.

19. Komisija apgalvoja, ka informācijas izpaušana apdraudētu tās spēju aizsargāt eiro sistēmas darbību un ES monetāro politiku. Ombuds ir pārskatījis dokumentu un konstatē, ka Komisijas viedoklis nav acīmredzami nepareizs.

20. Saskaņā ar ES noteikumiem par publisku piekļuvi dokumentiem sabiedrības intereses attiecībā uz ES monetārās politikas aizsardzību nevar ignorēt ar citām sabiedrības interesēm. Tāpēc šajā gadījumā nevar ņemt vērā sūdzības iesniedzēja argumentus par sevišķām sabiedrības interesēm saistībā ar informācijas izpaušanu.

21. Līdz ar to ombuds uzskata, ka Komisija nav pieļāvusi administratīvu kļūmi, atsakot piekļuvi strīdīgajam dokumentam. Šajā gadījumā ir pamatota arī tās nostāja, ka jēgpilna daļēja piekļuve nav iespējama.

22. Ņemot vērā, ka monetārās politikas aizsardzības izņēmums tika pamatoti minēts, ombuds nav veicis padziļinātu novērtējumu attiecībā uz citiem Komisijas minētajiem izņēmumiem, proti, nepieciešamību aizsargāt juridiskās konsultācijas un Komisijas lēmumu pieņemšanas procesu. Ņemot to vērā, ombuds sākotnēji uzskata, ka Komisija uz tiem ir pamatoti atsaukusies. Sabiedrības interesēs ir tas, lai Komisija varētu saņemt atklātu un pilnīgu juridisku atzinumu par šiem konkrētajiem jautājumiem, lai tā varētu pienācīgi reaģēt uz Vācijas Konstitucionālās tiesas spriedumu. Ir saprātīgi uzskatīt, ka dokumentu publiskošana varētu nopietni kaitēt šīm interesēm.

23. Tomēr Vācijas Konstitucionālās tiesas spriedums ir bezprecedenta attiecībā uz iespējamām sekām uz Savienības tiesību sistēmu. Tāpat tas ir nozīmīgs arī attiecībā uz ECB aktīvu iegādes programmām, jo proporcionalitātes jautājums attiecībā uz monetārās politikas mērķiem varētu tikt izvirzīts attiecībā uz programmām, kas nav VSIP.

24. Ombuds atzīst, ka sabiedrība ir ieinteresēta būt pārliecinātai, ka Komisija pienācīgi izvērtē un vajadzības gadījumā rīkojas saistībā ar šādām sekām saskaņā ar tās kā Līgumu izpildes uzraudzītājas lomu. Viņa norāda, ka Komisija ir centusies pēc iespējas vairāk informēt sabiedrību, tostarp, ka viena no apsvērtajām iespējām bija sākt pārkāpuma procedūru pret Vāciju. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju apstiprinošā lēmuma pieņemšanas laikā

Komisija vēl nebija pieņēmusi lēmumu par to, kā atbildēt uz spriedumu [13] . Savā sākotnējā atbildē sūdzības iesniedzējam tā arī sniedza plašu vispārīgu informāciju par dokumenta saturu un izskaidroja tā sagatavošanas kontekstu.

25. Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja neapmierinātību ar kavēšanos, saņemot atbildi no Komisijas, ombuds atzīst, ka kavēšanos nevajadzēja pieļaut. Tāpēc viņa vēlreiz mudina Komisiju izskatīt pieprasījumus par publisku piekļuvi dokumentiem turpmāk piemērojamajos termiņos un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu līdzīgu kavēšanos.

Secinājums

Pamatojoties uz izmeklēšanu, ombuds slēdz šo lietu ar šādu secinājumu:

Eiropas Komisija nav pieļāvusi administratīvas kļūmes.

Sūdzības iesniedzējs un Eiropas Komisija tiks informēti par šo lēmumu .

Emily O'Reilly Eiropas ombuds

Strasbūrā, 2021. gada 27. janvārī

[1] Plašāka informācija pieejama ECB interneta vietnē:

https://www.ecb.europa.eu/explainers/show-me/html/app_infographic.en.html [Saite]

[2] Tiesas 2018. gada 11. decembra spriedums lietā C-493/17 *Weiss a.o.*, pieejams vietnē

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=208741&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=.> [Saite]

Paziņojums presei pieejams tīmekļa vietnē:

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-12/cp180192en.pdf> [Saite]

[3] BVerfG Otrā Senāta 2020. gada 5. maija spriedums — 2 BvR 859/15, pieejams

http://www.bverfg.de/e/rs20200505_2bvr085915en.html . [Saite]

[4] Priekšsēdētājas fon der Leienas 2020. gada 10. maija paziņojums

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_846 [Saite]

[5] Saskaņā ar ES līgumiem Komisija var uzsākt tiesvedību — pārkāpuma procedūru — pret ES valsti, kas pārkāpj vai neīsteno ES tiesību aktus. Plašāka informācija ir pieejama:

https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_en

[Saite]

[6] Saskaņā ar Regulu 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN> [Saite]

.

[7] Saskaņā ar Regulas 1049/2001 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 4. panta 2. punktu un 4. panta 3. punktu.

[8] Regulas 1049/2001 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ceturtais ievilkums

[9] Regulas 1049/2001 4. panta 2. punkta otrais ievilkums

[10] Regulas 1049/2001 4. panta 3. punkta pirmā daļa

[11] Sūdzības iesniedzējs atsaucās uz priekšsēdētājas fon der Leienas 2020. gada 10. maija paziņojumu, kas minēts 4. zemsvītras piezīmē, un uz Tiesas 2020. gada 8. maija paziņojumu presei, kas pieejams tīmekļa vietnē:

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-05/cp200058en.pdf> [Saite]

[12] Sk., piemēram, Vispārējās tiesas 2018. gada 11. jūlija spriedumu *ClientEarth/Komisija*, T-644/16, 23.–25. punkts, pieejams vietnē:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=203913&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir>
[Saite]

[13] Sk. arī Komisijas 2020. gada 18. novembra atbildi uz Eiropas Parlamenta deputātu jautājumu https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2020-004295-ASW_EN.html .
[Saite]